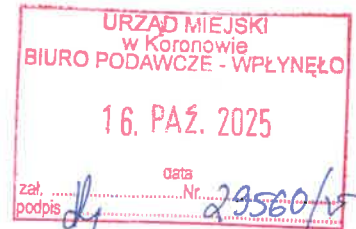

SG. 1910. 3. 2 025

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Bydgoszczy

LBY.410.18.2.2025

Pan
Patryk Mikołajewski
Burmistrz Koronowa
ul. Plac Zwycięstwa 1
86-010 Koronowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/25/090 – Przygotowanie i realizacja Programu Rozświelamy Polskę

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Bydgoszczy
ul. Wały Jagiellońskie 12, 85-131 Bydgoszcz
tel. 48525675800, lby@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Miejski w Koronowie ¹ , ul. Plac Zwycięstwa 1, 86-010 Koronowo
Kierownik jednostki kontrolowanej	Patryk Mikołajewski, Burmistrz Koronowa ² , od 23 listopada 2018 r. ³
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przygotowanie organizacyjne, kadrowe i finansowe do realizacji zadań. 2. Realizacja zadań związanych z dofinansowaniem z Programu Rozświetlamy Polskę.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2023 r. do dnia zakończenia kontroli z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed lub w tym okresie. ⁴
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ⁵
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Bydgoszczy
Kontrolerzy	Łukasz Lisiecki, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/85/2025 z 11 czerwca 2025 r. Krzysztof Drzewiczak, inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LBY/86/2025 z 11 czerwca 2025 r.

(akta kontroli str. 1-4)

¹ Dalej: „Urząd”.

² Dalej: „Burmistrz”.

³ Z chwilą złożenia ślubowania podczas I sesji Rady Miejskiej w Koronowie 18 listopada 2023 r.

⁴ Czynności kontrolne zakończono 26 września 2025 r.

⁵ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: „ustawa o NIK”.

II. Ocena ogólna⁶ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Burmistrz zapewnił przygotowanie Urzędu pozwalające na realizację zadań w ramach Programu Rozświetlamy Polskę⁷. W jednym przypadku nierzetelnie opracowano jednak wniosek o dofinansowanie.

W strukturze Urzędu wyodrębniono komórkę organizacyjną i wyznaczono osobę odpowiedzialną za realizację zadań w ramach Programu. Burmistrz prawidłowo opracował projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe, co było zgodne z art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. Prawo energetyczne⁸. W Urzędzie dysponowano informacją na temat stanu posiadanej infrastruktury oświetleniowej, w tym struktury własnościowej, liczby i rodzaju opraw oświetleniowych na terenie Gminy. Podejmowane przez Gminę działania wykonywano rzetelnie, jednak w opracowanym przez Gminę wniosku błędnie wykazano wysokość kwoty o dofinansowanie. Postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego na modernizację oświetlenia, dofinansowanego z Programu przeprowadzono zgodnie z przepisami ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych⁹. Wymiana ww. opraw została przeprowadzona na majątku będącym własnością Gminy. W badanym okresie nie stwierdzono przypadków nieuzasadnionego przekazywania elementów infrastruktury oświetleniowej innym podmiotom oraz zlecenia usług spółkom energetycznym z pominięciem przepisów Pzp.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej¹⁰ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Przygotowanie organizacyjne, kadrowe i finansowe do realizacji zadań.

Opis stanu faktycznego

1.1. Gmina Koronowo¹¹ jest gminą miejsko-wiejską położoną w powiecie bydgoskim, w północno-zachodniej części województwa kujawsko-pomorskiego na obszarze 411,7 km², w skład której wchodzi 33 sołectwa¹². Według stanu na 31 grudnia 2024 r. Gminę zamieszkiwało 22 203 mieszkańców.

Według stanu na 31 grudnia 2024 r. infrastruktura drogowa w Gminie przedstawiała się następująco:

- długość dróg gminnych – 259,9 km;
- długość dróg powiatowych – 131,2 km;

⁶ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁷ Rządowy Fundusz Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych, dalej: „Program”.

⁸ Dz. U. z 2024 r. poz. 266, ze zm., dalej: „ustawa Prawo energetyczne”.

⁹ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, ze zm., dalej: „Pzp”.

¹⁰ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹¹ Dalej: „Gmina”.

¹² Tj. sołectwa: Buszkowo, Byszewo, Bytkowice, Dziedzinek, Glinki, Gogolin, Gogolinek, Gościeradz, Huta, Krapiewo, Lucim, Łąsko Małe, Łąsko Wielkie, Mąkowsko, Morzewiec, Nowy Dwór, Nowy Jasiniec, Okole, Osiek, Popielewo, Salno, Samociążek, Sitowiec, Skarbiewo, Stary Dwór, Stary Jasiniec, Tryszczyn, Wierzchucin Królewski, Więzowno, Wilcze, Wiskitno, Witoldowo, Wtelnio.

- długość dróg wojewódzkich – 22,7 km;
- długość dróg krajowych¹³ - 39,4 km;
- liczba placów – jeden o powierzchni 6 484 m².

Wykonane wydatki budżetu Gminy na 31 grudnia 2024 r. wynosiły 164 326,3 tys. zł (87,14 % planu), natomiast uzyskane dochody stanowiły kwotę 162 474,9 tys. zł (96,86 % planu).

(akta kontroli str. 154-155, 312-313, 316)

1.2. W okresie objętym kontrolą, zgodnie z Regulaminem Organizacyjnym Urzędu¹⁴ zadania z zakresu przygotowania i realizacji Programu przypisano pracownikowi zatrudnionemu na stanowisku Kierownika Wydziału Rolnictwa, Ochrony Środowiska, Krajobrazu i Zarządzania Energią. Do jego obowiązków należało m.in.: podejmowanie działań zmierzających do oszczędności w zakresie zużycia energii, prowadzenie ewidencji punktów świetlnych na terenie Gminy, uzgadnianie zakresu prac remontowych oraz modernizacyjnych na urządzeniach, instalacjach i sieciach energetycznych w obiektach użyteczności publicznej oraz udział w odbiorach tych robót. Za realizację zamówienia publicznego odnośnie do powyższego zadania odpowiedzialna była Kierownik Referatu Zamówień Publicznych, której zadaniem było m.in. prowadzenie dokumentacji związanej z postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego, w tym: przyjmowanie ofert, ich weryfikacja pod względem formalnoprawnym, zawiadamianie wykonawców o wyniku postępowania.

Odpowiedzialną za rozliczenie projektu była Kierownik Wydziału Obsługi Przedsiębiorczości i Promocji, do obowiązków której należało m.in. pozyskiwanie funduszy pomocowych i europejskich.

Wszystkie ww. osoby posiadały aktualne zakresy czynności.

(akta kontroli str. 65- 133)

1.3. Burmistrz zlecił¹⁵ opracowanie „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Koronowo”, a następnie na jego wniosek¹⁶ Rada Miejska w Koronowie¹⁷ 27 lipca 2016 r. podjęła uchwałę w sprawie uchwalenia „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Gminy Koronowo”¹⁸. Zgodnie z treścią tej uchwały założenia do projektu planu zostały sporządzone na 15 lat i miały podlegać aktualizacji co najmniej raz na trzy lata.

¹³ O których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy Prawo Energetyczne.

¹⁴ Zarządzenie Burmistrza Koronowa Nr OR-S.0050.203.2020 z dnia 31 grudnia 2020 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miejskiego w Koronowie zmienione zarządzeniami nr OR-S.0050.77.2021 z dnia 16 czerwca 2021 r., Nr OR-S.0050.15.2022 z dnia 25 stycznia 2022 r., Nr OR-S.0050.48.2022 z dnia 10 marca 2022 r., Nr OR-S.0050.83.2022 z dnia 19 kwietnia 2022 r., Nr OR-S.0050.162.2022 z dnia 30 sierpnia 2022 r., Nr OR-S.0050.1.2023 z dnia 2 stycznia 2023 r., Nr OR-S.0050.123.2024 z dnia 21 czerwca 2024 r., Nr OR-S.0050.164.2024 z dnia 28 sierpnia 2024 r.

¹⁵ Firmie zewnętrznej za kwotę 6,2 tys. zł.

¹⁶ Projekt uchwały w sprawie uchwalenia „Projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe” przedłożony do Przewodniczącego Rady Miejskiej w Koronowie w dniu 19 lipca 2016 r.

¹⁷ Dalej: „Rada Miejska”.

¹⁸ Tj. uchwałą Nr XXIX/256/16, dalej: „projekt założeń do planu”.

Projekt tych założeń uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami oraz zgodności z polityką energetyczną państwa¹⁹ oraz nie był sprzeczny z planami rozwoju przedsiębiorstw energetycznych zajmujących się przesyłem lub dystrybucją paliw gazowych lub energii opracowanych dla terenów obejmujących Gminę Koronowo²⁰.

Burmistrz przed podjęciem ww. uchwały przez Radę Miejską podjął również działania polegające na wyłożeniu projektu założeń do planu do publicznego wglądu w siedzibie Urzędu oraz na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu²¹.

(akta kontroli str. 232-239, 298, 779)

Odnośnie do działań związanych z modernizacją infrastruktury oświetleniowej w projekcie założeń do planu wskazano m.in.:

- stopniowe przechodzenie na stosowanie energooszczędnych źródeł światła w obiektach użyteczności publicznej oraz dążenie do wprowadzenia innowacyjnych i energooszczędnych technologii do oświetlenia ulic, placów;
- przeprowadzanie regularnych prac konserwacyjno-naprawczych urządzeń i czyszczenia oświetlenia;
- stosowanie urządzeń energooszczędnych o najwyższej sprawności;
- redukcję strat energii elektrycznej poprzez automatyzację wykorzystania urządzeń dostosowanej do potrzeb użytkownika;
- w miarę możliwości sterowanie obciążeniem polegającym na przesuwaniu okresów pracy odbiorników energii elektrycznej na godziny poza szczytem energetycznym.

(akta kontroli str. 785)

Projekt założeń do planu był aktualizowany dwukrotnie tj. 23 lutego 2022 r.²² oraz 10 grudnia 2024 r. uchwałą Rady Miejskiej²³ w sprawie uchwalenia „Aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla gminy Koronowo na lata 2025-2027.”²⁴ W 2019 r. nie przeprowadzono wymaganej aktualizacji projektu planu.

Obie aktualizacje projektu założeń do planu na zlecenie Gminy opracował podmiot zewnętrzny²⁵. Zaktualizowany projekt założeń do planu uwzględnił również postanowienia dokumentów lokalnych tj. m.in: Strategii Rozwoju Gminy Koronowo na lata 2016-2025, Planu gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Koronowo, Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Koronowo do roku 2025, Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Koronowo, Studium

¹⁹ Projekt został pozytywnie zaopiniowany uchwałą Nr 27/980/2016 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 6 lipca 2016 r.

²⁰ Dalej: „Gmina”.

²¹ Od 22 czerwca 2016 r. do 13 lipca 2016 r.

²² Uchwałą Rady Miejskiej w Koronowie Nr LIII/468/22.

²³ Nr X/101/24.

²⁴ Dalej: „projekt aktualizacji planu”.

²⁵ Odpowiednio w 2022 r. za kwotę 11,1 tys. zł, w 2024 r. za kwotę 11,1 tys. zł.

uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Koronowo

Zgodnie z art. 19 ust. 6 Prawa energetycznego aktualizacja projektu założeń do planu została poddana konsultacjom społecznym, tj. wyłożona do publicznego wglądu w siedzibie Urzędu i podana do publicznej wiadomości na stronie internetowej Urzędu od 6 do 27 listopada 2024 r. (tj. 21 dni). O obwieszczeniu Burmistrza o wyłożeniu do publicznego wglądu dokumentu poinformowano w sposób zwyczajowo przyjęty²⁶. Do aktualizacji projektu nie składano wniosków, zastrzeżeń lub uwag. Zaktualizowany projekt założeń do planu określał zakres, o którym mowa w art. 19 ust. 3 Prawa energetycznego oraz uzyskał pozytywną opinię Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w zakresie koordynacji współpracy z innymi gminami i w zakresie zgodności z polityką energetyczną państwa²⁷, wymaganą dyspozycją art. 19 ust. 5 tej ustawy.

(akta kontroli str. 134-230, 298, 338, 780)

1.4. W okresie objętym kontrolą Gmina podejmowała działania w zakresie planowania oświetlenia znajdującego się na jej terenie, tj. dróg, ulic i miejsc publicznych²⁸, co było zgodne z art. 18 ust. 1 pkt 2 Prawa energetycznego. Według stanu na 31 grudnia 2024 r. liczba punktów świetlnych w Gminie wynosiła ogółem 2 353, w tym własność Gminy – 304, własność innych podmiotów – 2049.

Skala oświetlenia dróg, ulic i miejsc publicznych²⁹ w Gminie przedstawiała się następująco:

- drogi gminne – 259,9 km, w tym 17,7 km z oświetleniem;³⁰
- drogi powiatowe – 131,2 km, w tym 16,9 km z oświetleniem;
- drogi wojewódzkie – 22,7 km, z tego 4,1 km z oświetleniem;
- drogi krajowe – 39,4 km, z tego 9,0 km z oświetleniem;
- drogi dla rowerów – 13,4 km, w tym oświetlonych – nie było;
- parki – 2675 m², z tego oświetlonych 2675m², co stanowiło 100%;
- place – 6484m², z tego oświetlonych 6484 m², co stanowiło 100%.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił m.in., że oświetlenie rozwijane jest w obszarach, w których widoczny jest rozwój zarówno sieci drogowej (modernizacje dróg), jak również następuje zagospodarowanie przestrzeni (rozwój budownictwa mieszkaniowego, usługowego, infrastruktury przemysłowej). Zarówno w przypadku dróg jak i ścieżek rowerowych nie oświetla się odcinków łączących oddalone od siebie o nierzadko kilka kilometrów pomiędzy miejscowościami. Część dróg i ścieżek przebiega przez tereny leśne. Rozbudowując oświetlenie należy wziąć pod uwagę również koszty inwestycji, koszty utrzymania

²⁶ Poprzez zamieszczenie ogłoszenia na tablicy ogłoszeń Urzędu oraz publikację ogłoszenia na stronie BIP Urzędu.

²⁷ Uchwała Nr 31/1456/2024 Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego z dnia 4 grudnia 2024 r.

²⁸ Tj. parków, placów, parkingów.

²⁹ Placów, parków i parkingów.

³⁰ Szacunkowy koszt działań związanych z doświetleniem to kwota 6 300,0 tys. zł.

powstającej infrastruktury, oraz zasadność jej powstania. Bierze się również pod uwagę aspekt tzw. zanieczyszczenia przestrzeni światłem.

(akta kontroli str. 786-791)

Urząd prowadził ewidencję urządzeń oświetleniowych zlokalizowanych na terenie Gminy, za które ponosił koszty związane z dostarczeniem energii elektrycznej i konserwacji. Odrębnie prowadzona była również ewidencja urządzeń oświetleniowych będących na majątku GDDKiA, włączonych do wspólnej sieci zasilającej.

W Urzędzie posiadano informacje dotyczące m.in.: rodzaju lamp (tj. lampy sodowe, ledowe, rtęciowe, halogenowe), mocy, położenia punktu świetlnego, zasilania, o właścicielu urządzeń oświetleniowych, numerze szafki oświetleniowej, typie oprawy.

Na terenie Gminy zlokalizowanych było 2 287 punktów świetlnych³¹, które posiadały następujące rodzaje opraw:

- sodowe – 15 szt. (0,6 %) z tego: własność innych podmiotów 15 szt.;
- ledowe – 2 252 szt. (98,6%) z tego: własność innych podmiotów 192 szt. i Gminy 2 060 sztuk;
- halogenowe – 20 szt. (0,8%) wszystkie stanowiły własność innych podmiotów;
- rtęciowe – nie było.

Zastępca Burmistrza wyjaśnił, że podział własności infrastruktury oświetleniowej uwarunkowany był strukturą własnościową urządzeń³². W latach 2023-2025³³ w Gminie zmodernizowano urządzenia oświetleniowe w 99,5%. Rozważenia wymaga jedynie podjęcie działań związanych z wymianą urządzeń sterujących. Oświetlenie, które nie zostało wymienione znajdowało się w miejscowości Mąkowarsko. Jego modernizacja nastąpi po przebudowie odcinka drogi krajowej nr 25 Mąkowarsko – Obodowo.

W ramach Programu zmodernizowano 64 oprawy będące własnością Gminy, co stanowiło około 3% opraw będących w jej zarządzaniu i około 25% opraw stanowiących jej własność³⁴. Powyższy majątek Gminy był uwzględniony w ewidencji księgowej. Gmina Koronowo w ramach Programu modernizowała oświetlenie wyłącznie stanowiące jej własność. Nie było podstaw do płacenia czynszu dzierżawnego, wobec tego nie ponoszono wydatków z tego tytułu. Zagadnienia związane ze stanem i modernizacją infrastruktury oświetleniowej zostały określone w Strategii Rozwoju Gminy na lata 2016-2025³⁵. Wskazywała ona m.in. na konieczność podjęcia działań w zakresie rozbudowy i modernizacji układu komunikacyjnego, w tym infrastruktury drogowej, której oświetlenie

³¹ Według stanu na 30 czerwca 2025 r.

³² Tj. urządzenia oświetleniowe stanowiące własność Gminy, urządzenia będące własnością spółki oświetleniowej – w większości montowane na słupach operatora sieci dystrybucyjnej, urządzenia wybudowane w ramach doświetlania przejść dla pieszych w ciągu dróg krajowych nr 25 i 56 przebiegających przez teren Gminy.

³³ Według stanu na 30 czerwca 2025 r.

³⁴ Bez oświetlenia z czynnymi pozwoleniami na budowę.

³⁵ Przyjętej uchwałą nr XXV/219/16 Rady Miejskiej w Koronowie w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Gminy Koronowo na lata 2016-2025.

uliczne jest częścią. Ponadto zgodnie z jej zapisami Gmina powinna podjąć działania zmierzające do ochrony środowiska naturalnego m.in. poprzez poprawę jakości powietrza atmosferycznego.

W Planie Gospodarki Niskoemisyjnej³⁶ dla Gminy na lata 2022-2025³⁷ w rozdziale piątym wśród działań przewidzianych do realizacji przez Gminę zostało zaplanowane na lata 2022-2025 działanie pn. „Modernizacja oświetlenia zewnętrznego”, polegające na wymianie ulicznych lamp sodowych i rtęciowych na nowe typ led.

(akta kontroli str. 252-296, 306-310, 318, 378-403, 786-791)

1.5. W latach 2023-2025³⁸ wydatki poniesione przez Urząd na finansowanie oświetlenia na terenie Gminy oraz wydatki na zużycie energii wyniosły 6 881,3 tys. zł, w tym: w 2023 r. 4 587,2 tys. zł; w 2024 r. 1 636,0 tys. zł; w 2025 r.³⁹ 658,1 tys. zł co stanowiło odpowiednio 2,8%, 1,0% i 2,1% wydatków ogółem Urzędu w tych okresach. Powyższe środki wydawkowano na:

- modernizację infrastruktury oświetleniowej⁴⁰ – ogółem 2 519,4 tys. zł, w tym 2 493,9 tys. zł w 2023 r.; 25,5 tys. zł w 2024 r.; w 2025 r. wydatków nie było, co stanowiło odpowiednio 73,9%, 3,3% i 0% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia na terenie Gminy;
- budowę infrastruktury oświetleniowej⁴¹ – łącznie 774,0 tys. zł, w tym w poszczególnych latach 2023-2025: 360,6 tys. zł; 403,2 tys. zł i 10,2 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 10,7%, 51,5% i 4,8% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia na terenie Gminy;
- konserwację – łącznie 1 058,1 tys. zł, w tym w kolejnych latach 2023-2025: 508,3 tys. zł, 347,6 tys. zł i 202,2 tys. zł, co stanowiło odpowiednio: 15,1%, 44,4% i 94,8% ogółu wydatków poniesionych na finansowanie oświetlenia na terenie Gminy.

Urząd w związku z realizacją Programu w latach 2023-2025⁴² poniósł wydatki w wysokości 79,5 tys. zł, w tym:

- na dokumentację projektową – 9,8 tys. zł;
- dostawę i montaż urządzeń oświetleniowych i materiałów instalacyjnych – 67,5 tys. zł;
- projekt i wykonanie tablicy informacyjnej – 2,2 tys. zł.

(akta kontroli str.: 316, 320-321, str. 347, 781)

1.6. W związku z wymianą 64 opraw w ramach Programu, Gmina nie dostrzegła ograniczeń i utrudnień w realizacji ww. zadania.

(akta kontroli str. 310)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

³⁶ Dalej: „Plan”.

³⁷ Przyjętego uchwałą nr LIV/474/22 Rady Miejskiej w Koronowie z dnia 30 marca 2022 r. w sprawie przyjęcia „Planu Gospodarki Niskoemisyjnej dla Gminy Koronowo na lata 2022-2025”.

³⁸ Według stanu na 30 czerwca 2025 r.

³⁹ Stan na 30 czerwca 2025 r.

⁴⁰ W tym również poniesionych na modernizację/wymianę opraw oświetleniowych.

⁴¹ W tym wydatki związane z budową wszystkich elementów infrastruktury oświetleniowej.

⁴² Na dzień zakończenia kontroli.

OCENA CZĄSTKOWA

W strukturze Urzędu wyodrębniono komórkę organizacyjną i wyznaczono osobę odpowiedzialną za realizację zadań w ramach Programu. Burmistrz opracował i aktualizował w badanym okresie projekt założeń do projektu planu. W Urzędzie dysponowano rzetelną informacją na temat stanu posiadanej infrastruktury oświetleniowej, w tym struktury własnościowej, liczby i rodzaju opraw na terenie Gminy.

OBSZAR

Opis stanu
faktycznego

2. Realizacja zadań związanych z dofinansowaniem z Programu Rozświetlamy Polskę

2.1. Urząd nie przeprowadził analizy dotyczącej zapotrzebowania na modernizację infrastruktury oświetleniowej bezpośrednio przed wystąpieniem o dofinansowanie z Programu. W 2023 r. Gmina przeprowadziła modernizację większości oświetlenia zlokalizowanego na terenie będącym w jej administrowaniu. Inwestycja ta poprzedzona została wykonaniem inwentaryzacji oświetlenia⁴³. Urząd na etapie rozpoznania zapotrzebowania na modernizację w ramach Programu nie pozyskiwał informacji z innych podmiotów.

(akta kontroli str. 345, 347, 365, 367-403, 405)

Burmistrz wyjaśnił, m. in. że założenia Programu wynikające z regulaminu⁴⁴ były na tyle jasno określone, że Urząd nie korzystał z pomocy zewnętrznej.

(akta kontroli str. 345)

Burmistrz wyjaśnił, że modernizacja oświetlenia zakończona w 2023 r. w znaczący sposób obniżyła ilość zużywanej energii elektrycznej kupowanej na potrzeby oświetlenia. Ilość zamawianej energii elektrycznej spadła z 932,2 MWh i mocy przyłączeniowej 1 116 kWh w roku 2023 do 593,28 MWh i mocy przyłączeniowej 398 kWh dla roku 2026. Ważnym aspektem wpływającym na podjęcie przez Gminę decyzji o kontynuacji modernizacji oświetlenia w ramach Programu stanowiła również mniejsza awaryjność urządzeń oświetleniowych.

(akta kontroli str. 364, 405)

2.2. Gmina we wniosku⁴⁵ o dofinansowanie inwestycji nieprawidłowo wnioskowała o kwotę 452,2 tys. zł oraz błędnie określiła szacunkową wartość modernizacji ze środków Programu⁴⁶ w wysokości 565,3 tys. zł⁴⁷, co opisano

⁴³ Dokument z marca 2018 r. pn. „Poprawa jakości i efektywności oświetlenia drogowego na terenie gminy Koronowo”.

⁴⁴Regulamin Dziewiątej Edycji Naboru Wniosków o dofinansowanie „Rozświetlamy Polskę” obowiązujący od dnia 28 sierpnia 2023 r., dalej: „regulamin”, „regulamin Programu”.

⁴⁵ Wniosek o dofinansowanie z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych z 15 września 2023 r.

⁴⁶ Tj. Inwestycji pt.: „Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Koronowo”, dalej: „Inwestycja”.

⁴⁷ Szacunkowa wartość inwestycji 565,3 tys. zł, na którą składała się kwota 113,1 tys. zł jako 20% wkład własny oraz 452, 2 tys. zł kwota wnioskowanych środków.

szerzej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Zgodnie ze wstępną promesą⁴⁸ udzieloną przez Bank Gospodarstwa Krajowego⁴⁹, Gmina została zakwalifikowana przez Prezesa Rady Ministrów do otrzymania promesy inwestycyjnej BGK do kwoty 452,2 tys. zł, natomiast wskazana w ostatecznej promesie⁵⁰ wysokość dofinansowania wynosiła 53,9 tys. zł.

(akta kontroli str. 345, 408-409, 464-475)

Burmistrz wyjaśnił, m.in. że różnica pomiędzy kwotą wskazaną we wniosku i wysokością przyznanego dofinansowania we wstępnej promesie a wysokością dofinansowania wskazaną w promesie wynikała z faktu, iż zakres projektu „Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Koronowo” został wskazany w opracowanym przez samorząd projekcie wykonawczym, w którym nie uwzględniono wymiany lamp, przyjętych zgodnie z regulaminem Programu do wyliczenia wartości szacunkowej. W 2023 r. Gmina zrealizowała projekt dotyczący wymiany 174 szt. opraw oświetleniowych nieenergooszczędnych na oprawy typu LED na swoim majątku. Zgodnie z opracowanym projektem do wymiany pozostało tylko 64 sztuk opraw. Różnica wynikała również z faktu, iż w wyniku przeprowadzonego postępowania na wyłonienie wykonawcy i podpisanej umowy, wartość wymiany jednej oprawy była niższa od wartości wymiany jednej oprawy przyjętej do wyliczenia wartości szacunkowej inwestycji⁵¹.

(akta kontroli str. 345-346, 365)

Zgodnie z § 5 pkt. 11 regulaminu Programu podana została liczba opraw sodowych będących własnością Gminy na dzień 31.12.2022 co stanowiło 238 szt. Modernizowane, w ramach Programu, oświetlenie stanowiło własność Gminy.

Zastępca burmistrza wyjaśnił, m.in. że projekt wykonawczy został sporządzony dla 64 opraw wymienianych w ramach Programu i nie obejmował 174 opraw wymienionych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Kujawsko-Pomorskiego⁵². Ponadto, zgodnie ze stanem faktycznym 174 oprawy wymienione w 2023 r. w ramach modernizacji RPO KP, na dzień 31.12.2022 r. były oprawami sodowymi. Nie uwzględnienie ich byłoby sprzeczne z zapisami regulaminu Programu.

(akta kontroli str. 408, 790-791)

Burmistrz wyjaśnił, że modernizacja oświetlenia (95 opraw), znajdującego się w ciągu dróg krajowych, będącego własnością spółki oświetleniowej nie byłaby

⁴⁸ Wstępna promesa dofinansowania inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych nr Edycja9RP/2023/1091/PolskiŁad podpisana 11 grudnia 2023 r.

⁴⁹ Dalej: „BGK”.

⁵⁰ Promesa dofinansowania inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych nr Edycja9RP/2023/1091/PolskiŁad podpisana 16 września 2024 r.

⁵¹ Regulamin programu modernizacji oświetlenia „Rozświećmy Polskę” wskazywał, że liczbę opraw nieenergooszczędnych podaje się na 31 grudnia 2022 r., co w przypadku gminy Koronowo wynosiło 174 oprawy modernizowane jako majątek gminny w ramach modernizacji przeprowadzanej w 2023 r. i dofinansowanej ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego województwa kujawsko-pomorskiego oraz 64 opraw modernizowanych w 2024 r. w ramach dofinansowania „Rozświećmy Polskę”.

⁵² Dalej: „RPO KP”.

możliwa ze względu na brak możliwości zapewnienia trwałości projektu, co związane jest z planami przebudowy dróg krajowych na terenie Gminy.

(akta kontroli str. 346)

2.3. Gmina realizowała Inwestycję m.in. w oparciu o Regulamin Dziewiątej Edycji Naboru Wniosków o dofinansowanie z Programu oraz Wstępną Promesę Dofinansowania Inwestycji z Rządowego Funduszu Polski Ład: Programu Inwestycji Strategicznych Nr Edycja9RP/2023/1091/PolskiŁad. Wykonawcę Inwestycji wyłoniono w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego⁵³ prowadzonego w trybie podstawowym bez negocjacji⁵⁴. Wartość tej części zamówienia ustalono na podstawie kosztorysu inwestorskiego⁵⁵. W toku przeprowadzania Inwestycji nie wystąpiły przypadki nieuzasadnionego przekazania elementów infrastruktury oświetleniowej innym podmiotom lub nieuzasadnionego zlecenia usług z pominięciem Pzp⁵⁶. Zawarta z wykonawcą umowa na modernizację infrastruktury oświetleniowej zawierała postanowienia zabezpieczające interesy Gminy, w tym zapisy o karach umownych⁵⁷, sposobie rozliczania⁵⁸, warunkach dotyczących możliwości odstąpienia od umowy⁵⁹, sposobie odbioru i możliwości weryfikacji prac wykonawczych⁶⁰. Wymiana urządzeń nadzorowana była przez pracownika Urzędu. Po dokonaniu wymiany wszystkich opraw Urząd dokonał odbioru końcowego⁶¹ zgodnie z zawartą umową, w zakładanym terminie. Ostateczna wartość ww. zamówienia publicznego wyniosła 67,4 tys. zł. Średni koszt wymiany jednej oprawy oświetleniowej z montażem wyniósł 1,1 tys. zł. W jednym z miejsc, gdzie prowadzona była inwestycja, umieszczono tablicę informacyjną o otrzymaniu dofinansowania na modernizację oświetlenia. Ponadto na stronie internetowej Urzędu zamieszczono informację o wykonanej modernizacji. Realizacja umowy pozwoliła na osiągnięcie efektów rzeczowych w postaci obniżenia ilości zużywanej energii elektrycznej przez zamontowane oprawy, łącznie o 64,7 %⁶². Zgodnie ze złożonym do wniosku o dofinansowanie oświadczeniem, Urząd zobowiązał się do redukcji mocy o co najmniej 50%. Zmodernizowane punkty oświetleniowe gwarantowały możliwość zdalnego sterowania bez konieczności modyfikacji oprawy oraz posiadały certyfikaty ENEC, ENEC+ i ZD4i. W umowie

⁵³ „Modernizacja oświetlenia na terenie Gminy Koronowo” o numerze postępowania ZP.271.1.25.2024.

⁵⁴ Art. 275 pkt 1 ustawy Pzp.

⁵⁵ Kosztorys inwestorski z dnia 18 lipca 2024 r.

⁵⁶ Wykonawcę Inwestycji, który nie był spółką energetyczną, wybrano w trybie Pzp, nie przekazywano mu w sposób nieuzasadniony elementów infrastruktury oświetleniowej (udostępniono tylko w zakresie niezbędnym do realizacji umowy).”

⁵⁷ § 13 umowy Nr ZP.272.1.32.2024 z 19 września 2024 r.

⁵⁸ § 11, § 16 umowy Nr ZP.272.1.32.2024 z 19 września 2024 r.

⁵⁹ § 19 umowy Nr ZP.272.1.32.2024 z 19 września 2024 r.

⁶⁰ § 14, § 15 umowy Nr ZP.272.1.32.2024 z 19 września 2024 r.

⁶¹ Protokół ostatecznego odbioru robót z dnia 12 listopada 2024 r.

⁶² Cztery oprawy: moc całkowita oprawy przed wymianą 168 W – zainstalowana oprawa BGP392LED I40 4000K o mocy całkowitej 72 W; 24 oprawy: moc oprawy przed wymianą 83 W – zainstalowana oprawa BGP391 LED50 4000K o mocy całkowitej 26 W; 24 oprawy: moc oprawy przed wymianą 118 W – zainstalowana oprawa BGP391 LED69 4000K o mocy całkowitej 42,5 W; 10 opraw: moc oprawy przed wymianą 83 W – zainstalowana oprawa BGP391 LED45 4000K o mocy całkowitej 23,5 W; dwie oprawy: moc oprawy przed wymianą 83 W – zainstalowana oprawa BGP391 LED54 4000K o mocy całkowitej 31,5 W. Na podstawie projektu wykonawczego z dnia 18 lipca 2024 r. ustalono obliczenia techniczne: 64 oprawy podlegające wymianie, zużycie mocy przed wymianą 6 492 W, zużycie mocy po wymianie oprawy 2 292,4 W, łączna redukcja mocy 64,7%.

określono okres gwarancji udzielonej przez wykonawcę wynoszący 84 miesiące. Realizacja Inwestycji nastąpiła w oparciu o Regulamin udostępniony na stronie Kancelarii Prezesa Ministrów, który obowiązywał od 28 sierpnia 2023 r.

(akta kontroli str. 346-349, 549-573, 603-778)

2.4. Burmistrz wyjaśnił, m.in. że obecnie trudno jest określić całkowitą ilość zaoszczędzonej energii, gdyż od zakończenia wymiany oświetlenia nie minął jeszcze rok. Gmina pełne dane za zużycie energii elektrycznej dla zmodernizowanego oświetlenia będzie posiadać dopiero w 2026 r. Jednakże na podstawie analiz zużycia energii elektrycznej przeprowadzanych przez Urząd zauważalna jest znacząca oszczędność po zmodernizowaniu oświetlenia. Przykładowo na terenie Parku Przemysłowego w ciągu ulicy Fabrycznej w Koronowie wymieniono 10 opraw oświetleniowych, co stanowiło 15,63% zmodernizowanych opraw oświetleniowych w ramach Programu. Zużycie energii elektrycznej za 2024 r. wyniosło 2 367 kWh, w okresie od 1 stycznia 2025 r. do dnia 7 maja 2025 r.⁶³ wyniosło 360 kWh. W analogicznym okresie 2024 r. zużycie energii elektrycznej wyniosło 1 091 kWh. Natomiast z odczytu zużycia energii elektrycznej z 3 lipca 2025 r. wynikało, że zapotrzebowanie na energię elektryczną dla ww. oświetlenia w bieżącym roku stanowiło 32% ilości energii elektrycznej zużytej w tym samym okresie roku 2024.

(akta kontroli str. 349, 362-363, 365-366)

Gmina w ramach Programu zmodernizowała wyłącznie oświetlenie drogowe. Oświetlenie miejsc publicznych było wybudowane w latach wcześniejszych z zastosowaniem technologii LED lub wymienione w trakcie przeprowadzanej przebudowy z zastosowaniem urządzeń energooszczędnych.

Na etapie przygotowania i realizacji Inwestycji dofinansowanej z Programu nie analizowano problemu zanieczyszczenia światłem przestrzeni publicznej.

(akta kontroli str. 349, 404, 406)

Burmistrz wyjaśnił m.in., że regulamin o dofinansowanie z Programu oraz promesa nie zawierały zapisów dotyczących problemu zanieczyszczenia światłem przestrzeni publicznej. Dobór oświetlenia nastąpił w oparciu o obliczenia oświetleniowe, a Urząd przyjął temperaturę barwową 400K (biała naturalna).

(akta kontroli str. 348-349)

2.5. W okresie objętym kontrolą do Urzędu nie wpływały skargi i wnioski związane z potrzebą modernizacji infrastruktury oświetleniowej lub niewystarczającym oświetleniem na terenie Gminy. Wpłynęły cztery⁶⁴ zapytania radnych do Burmistrza za pośrednictwem przewodniczącego Rady Miejskiej. Burmistrz w dwóch z czterech przypadków udzielił odpowiedzi z naruszeniem

⁶³ Odczyt zużycia energii elektrycznej nastąpił 7 maja 2025 r.

⁶⁴ Dwa zapytania dotyczące uruchomienia nowo wybudowanych urządzeń oświetleniowych, jedno zapytanie dotyczące dowieszenia nowego punktu świetlnego przy placu zabaw, jedno zapytanie dotyczące doświetlenia przejść dla pieszych.

terminu wynoszącym od jednego⁶⁵ do dwóch⁶⁶ dni, co opisano szerzej w sekcji „stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 349, 361, 576-602)

Stwierdzone nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Burmistrz w dwóch z czterech zgłoszonych zapytaniach radnych przekroczył 14-dniowy termin udzielenia odpowiedzi, co stanowiło naruszenie obowiązku wynikającego z art. 24 ust. 6 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁶⁷. Burmistrz udzielił odpowiedzi w terminie 15 oraz 16 dni.

(akta kontroli str. 577, 579-585, 593-599)

Burmistrz wyjaśnił, że przeoczenia terminów udzielenia odpowiedzi na zapytania wynikały z dużej liczby obowiązków pracowników Urzędu. Urząd dołoży wszelkich starań by podobne sytuacje nie miały miejsca w przyszłości.

(akta kontroli str. 576)

2. Gmina nierzetelnie aplikowała o środki z Programu. We wniosku o dofinansowanie błędnie wnioskowała o kwotę 452,2 tys. zł, mimo że zgodnie z § 5 pkt 10 regulaminu Programu maksymalna kwota dofinansowania wyliczana przez wnioskodawcę powinna wynieść 361,8 tys. zł⁶⁸.

(akta kontroli str. 345, 419, 464, 468-469)

Burmistrz wyjaśnił, m.in. że przy ustalaniu kwoty dofinansowania z Programu, doszło do błędu rachunkowego przy ustalaniu wartości szacunkowej inwestycji, co w konsekwencji miało wpływ na błędne wskazanie kwoty dofinansowania. Prawidłowa wartość szacunkowa winna wynosić 452, 2 tys. zł, a wartość dofinansowania 361,8 tys. zł. Na etapie składania wniosku, samorząd był przekonany, że wartość dofinansowania została obliczona zgodnie z regulaminem Programu i dlatego złożył stosowne oświadczenie. Należy tu również nadmienić, że błąd rachunkowy nie miał wpływu na realizację inwestycji oraz nie spowodował, iż otrzymano wyższe dofinansowanie.

(akta kontroli str. 795)

OCENA CZĄSTKOWA

Gmina nierzetelnie opracowała wniosek o dofinansowanie w ramach Programu. Zgodnie z przepisami Pzp wyłoniła wykonawcę inwestycji, a zawarta z wykonawcą umowa na modernizację infrastruktury oświetleniowej zawierała zapisy zabezpieczające jej interesy. Po wykonanej modernizacji oświetlenia wykonywano analizy zużycia energii elektrycznej. W toku prowadzenia inwestycji nie wystąpiły przypadki nieuzasadnionego przekazania przez Gminę elementów infrastruktury oświetleniowej innym podmiotom lub nieuzasadnionego zlecania usług z pominięciem przepisów Pzp.

⁶⁵ Odpowiedź Urzędu IR.7012.87.2024. Wpływ pisma do Burmistrza 22 kwietnia 2024 r., odpowiedź udzielona radnemu w dniu 7 maja 2024 r. (15 dni).

⁶⁶ Odpowiedź Urzędu IR.7012.63.1.2024. Wpływ pisma do Burmistrza 28 lutego 2024 r., odpowiedź udzielona radnej w dniu 15 marca 2024 r. (16 dni).

⁶⁷ Dz. U. z 2025 poz. 1153.

⁶⁸ Algorytm: $(174+64)*1900*0,80=361,8$ tys. zł.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	Terminowe udzielanie odpowiedzi na wpływające do Burmistrza zapytania radnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne sporządzono i opatrzone podpisem własnoręcznym w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia zastrzeżeń	Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury w Bydgoszczy. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.
Obowiązek poinformowania NIK o sposobie wykonania wniosków	Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań. W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Bydgoszcz, 13 października 2025 r.

Kontrolerzy

Łukasz Lisiecki

starszy inspektor kontroli
państwowej

/podpis/

Krzysztof Drzewiczak

inspektor kontroli państwowej

/podpis/

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Bydgoszczy

p.o. Dyrektor

Tomasz Sobecki

/podpis/